

הלכות

לך רבי נתן מברסלב

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר, צ"צ

הלוך ונסוע הנגבה ... (בראשית יב, ט)

... וזהו: וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט, היינו שהחשך כרוך תמיד אחר הקדשה. כי לוט בחינת לטותא כמו שכתוב בזהר הקדוש, בחינת החשך שהוא בחינת שקר שהוא עקר והמת הנחש בחינת ארור אתה, היינו שהחשך בחינת לוט הלך תמיד אחר אברהם להחשיך לו חס ושלוט, שבכל פעם שהאדם עומד להתפלל וכיו' שזהו בחינת שמושך עצמו לארץ ישראל וכיו', כי הכל בחינה אחת, אזי תכף וילך אתו לוט — שהחשך כרוך אחריו ורוצה להחשיך לו חס ושלוט. וזה כל העבודה והיגיעה של הצדיקים והכשרים לברר האמת מתוך חשכת אפלת השקר המסבב בכמה וכמה מיני סבובים וליצנות וערמוניות בלי שעור. ומי שרוצה לחוס על עצמו הוא מושך עצמו תמיד אל האמת לאמתו, וזהו בחינת: ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה, שהוא דרום שהוא ימין בחינת אמת דתליא בעתיקא דאיהו כלא ימינא, שבכל מקום שהלך ונסע בגשמיות ורוחניות הלך ונסע והמשיך עצמו תמיד לימין שהוא האמת. כי אי אפשר להודיע לאדם דרך האמת בפרטי פרטיות בכל דבר ובכל עת וזמן, רק המשכיל החפץ באמת הוא מסתכל בכל פעם בכל דבר על נקדת האמת, והולך ונוסע ומושך עצמו תמיד לימין שהוא בחינת אמת בבחינת הלוך ונסוע הנגבה וכיו' (לקוטי הלכות – הלכות נגבה ה' – ה):

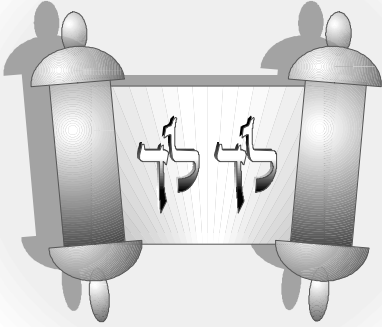
לך לך ... (בראשית יב, א)

יש כמה מיני חשך ושקרים הנמשכים מהארץ והמדינה שנתגדל בה. כי אף על פי שבכל ארץ ובכל מקום יש בודאי טוב הרבה שהוא בחינת אמת, אבל הקלפה קדמה לפרי, וזה לעמת זה וכיו'. ועל כן יש בכל מקום כמה מיני חשכות המחשיכים את האמת בכל מקום ומקום לפי בחינתו, וכן יש כמה מיני חשך ושקר הנדבק בהאדם מצד ההולדה, בבחינת "הן בעוון חוללתי וגו'"; ויש כמה מיני שטותיים ושקרים שנדבק בו מצד משפחתו, כגון שמחזיקים עצמם למגןחסים גדולים, וכאלו כל הכבוד שיד להם, וכיוצא בזה שאר שטותים ובלבולים. ומי שרוצה לילך בדרך הקדש, הוא צריך לילך ולצאת ולהטות מדרך קלם, רק להמשיך עצמו אל נקדת האמת לאמתו המשרש בו מצד נשמתו שהוא חלק אלוך ממעל, שהוא עצם האמת. וזה עקר עצמיות האדם, כי כשאומר האדם: "אני", או "לי", או "לך" מכון הכל על עצם האדם שהוא נשמתו, ולא על הגוף שנקרא רק בשר ודם. וזה בחינת "ויאמר ה' אל אברם לך לך" "לך" דייקא, לעצמיותו, שהוא רק נקדת האמת לאמתו המשרשת בך; וזה: "מארצך וממולדתך ומבית אביך", כי צריך לפנות שכמו ולהטות לגמרי מכל השקרים והבלבולים הנאחזים בו מצד הארץ שנתגדל בה או מצד ההולדה או מצד המשפחה, רק ימשיך עצמו אל נקדת האמת לאמתו, ואז יזכה לבוא אל תכליתו הנצחי, שזה בחינת "אל הארץ אשר אראך וגו'" (מתוך לקוטי הלכות - הלכות גניבה ה' - אות ז' לפי אוצר היראה - אמת - ע"ד):

(ספר אבי הנחל - חלק ב - מכתב פא)

מכתב

נעימת לבי וחיותי, שנשא אותו ה' והעלהו לשמי מרום כדי לזכותו למעלה עליונה שאין מעלה אחריו, שיגדל ויקדש בכל העולמות את שם הצדיק הרועה נאמן ורחמן אמתי שמקבץ כל הנדחים והאבודים מכל המקומות שתעו לשם ומכניסם תחת כנפי השכינה, ואשר שלחו ה' אלקים להחיותנו בדורותינו אלה יותר מבחיינו, לנאלנו גאלת עולם שאין אחריה גלות. אשריך אשר עשה ה' אתך גדולות ונוראות כאלה, ה' יאריך ימך ויאיר בלבך אורות הצחצחות העליונות הגנוזות, אוריתא דעתיקא סתימאה.

זקף קומתך ואמץ ירך וכחך להתגבר כגבור מלחמה, ועוררה אהבתך הישנה אשר היא למען טובתך וישועתך הנצחית ולמען אהבת ישראל הנמצא בלבך, תעמד לישועתם וגאלתם מהחשך האים והנורא אשר בדורותינו אלה.

סיפור

... מעשה בעני אחד שהיה יושב בבית המדרש ולומד. פעם אחת בא חוזה בכוכבים שקורין (ראש ביט) אל העיר ורצו כל העיר אליו, והעני יושב בבית המדרש ולא הלך אליו. באתה אשתו אליו לתוך הבית המדרש, ולא מצאה שם שום אדם כי אם בעלה, כי כולם הלכו אל החוזה. וצעקה עליו: אתה עני עצל רוע מזל מדוע אין אתה הולך אל החוזה בכוכבים? ולא רצה לילך, והפצירה בו עוד, עד שהוכרח לילך אליו. ובא אל החוזה בכוכבים, ואמר לו שמזלו הוא שיהיה גנב.

ושב לבית המדרש אל לימודו, ובאתה אשתו ואמרה לו: מה אמר לך? אמר לה: הוא אמר לי קבצן נשאר קבצן. לערב בא לביתו ואכל סעודתו הגדולה, היינו חתיכת לחם. בתוך שהיה אוכל התחיל לשחוק מעט, ושאלה אותו: מה אתה שוחק בודאי אתה יודע איזה דבר ואין אתה רוצה להגיד לי. אמר לה: לאו, לא אמר לי כלום, סתם אני שוחק. ואכל יותר, שוב שנית התחיל לשחוק, ושאלה אותו הנ"ל והשיב לה כנ"ל. בתוך כך נתמלא פיו שחוק ושחק מאד עד שיצא ריח מפיו. אמרה לו עוד: ראה בודאי אתה יודע דבר! אמר לה, שהחוזה בכוכבים אמר לו שמזלו הוא שיהיה גנב, השיבה שאינה רוצה שיהיה גנב, וטוב שנהיה עניים אך שיהיה כאשר יתן ה' ולא תהיה גנב.

אחר כך הגיע שבת מן הסתם היה להם כל השבת יפה כסדר דהינו חלה של לחם דגן ושאר הסדר כראוי. וישבו לאכול, והיה לו מן הסתם ארבע חמש בנות וחטפו זה מזה חתיכת לחם, כי גם הלחם הנ"ל לא היה לו די ספוקו. וענתה אשתו ואמרה: רבונו של עולם, כבר נמאס לי מאד העניות, עד שהייתי רוצה

אל הארץ אשר אראך ... (בראשית יב, א)

... ופרש רש"י: ולא גלה לו הארץ מיד, כדי לחבבה בעיניו ולתן לו שכר וכיו'. וכן (בראשית כב, ב): על אחד ההרים אשר אמר אליך. וכן (יונה ג): וקרא עליה את הקריאה וכיו'. כל זה הוא בחינת מה שכתוב בסוף התורה י"ב (לקוטי מוהר"ן חלק ב'), שגם על גדולי הצדיקים עובר בחינה זאת שקדם כל תורה מכרח לעבר דרך אלו הבלבולים וספקות, שהם בחינת לבי סחרחר וכיו' כמו שכתוב שם.

וזהו בחינה מה שה' יתברך לא גלה לאברהם את

הארץ מיד כדי שיצטרך לחפש ולבקש אחר רצונו היטב. וזה עקר הנסיון שלו וכן של כל הצדיקים. וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שבשעת הנסיון של כל האדם, אין האדם בדעתו בשלמות בעניין הנסיון, כי אם היה דעתו שלם בזה, לא היה לו נסיון כלל. וכל זה הוא עניין הנ"ל שה' יתברך נסה את אברהם ולא גלה לו את הארץ מיד כדי שיהיה נבוכ ומספק, ואף על פי כן יחפש ויבקש אחר רצונו, ועל ידי זה דייקא יזכה שה' יתברך יגלה לו רצונו וירבה שכרו על ידי זה, כי על ידי הבקשה והחפוש יזכה לעליה גדולה. וכן העקדה שנאמר בו: על אחד ההרים וכיו'.

וכן יונה שנאמר בו: וקרא עליה את הקריאה. כי יונה לפי דעתו לא הוטב בעיניו שליחות זה לניגוה, כמו שאמר רבותינו ז"ל (מובא בפרוש רש"י יונה א), כי לא הבין עצם רחמי ה' יתברך עד היכן הם מגיעים, על כן התעה אותו ה' יתברך, כמו שאמר רבותינו ז"ל לעניין זה: הקדוש ברוך הוא מתעה את הצדיקים וכיו'. ולא גלה לו מיד כדי שיחפש ויבקש הרבה, ועל ידי זה ישיג רצונו ומדת רחמי המרבים, שהוא יתברך מרבה להיטיב ורוצה בתשובה אפלו של אמות העולם, מכל שכן של ישראל.

ועל כן באמת כשהיה יונה במעי הדגה הודה לה' יתברך על רבוי רחמיו כמו שכתוב שם (יונה ב): "מבטן שאול שועתי שמעת קולי וכיו' ואני אמרתי נגרשתי מגד עיניך וכיו' כל משבריק וגלך עלי עברו וכיו' אך אוסיף להביט אל היכל קדשך". שכל זה הוא ענין הבקשה והחפוש הנ"ל, שגם מבטן שאול ממש צריכין לצעק אל ה', כמו ששמעתי מפיו הקדוש שאמר בזה הלשון (שיחות הר"ן סימן שב): שהעקר הוא מבטן שאול שועתי (לקוטי הלכות - הלכות נפילת אפים ו' - ח):

שתיה גבול ולא נסבול דוחק הזה. והוכרח למלאות רצונה, כן רצה ולא רצה ובכל זאת הלך, (וכן בכל פעם אמר רבינו בזה הלשון) והלך לגנוב ויישב עצמו לילך לגנוב אל הנגיד הגדול שבעיר.

והלך לגנוב ומצא השומרים ישנים ואין שואל אותו כלל, והלך אל החנות, והיה המנעול פתוח כי כן היה מזלו, וכן הלך אל התיבה ומצא מנעול פתוח גם כן. ולקח לו ארבעה חמשה אדומים, רק כדי להתפרנס. והביא לאשתו ואמר לה: ראי שמלאתי רצונך ותתפרנס מזה כי לא אוסיף עוד לגנוב. השיבה לו כי בודאי גם היא אינה רוצה בזה רק שהוכרח לזה מחמת הדוחק.

אחר כך, פעם אחת, התחילה לצעוק עליו: קבצן רוע מזל, היית בחנות מדוע לא לקחת לי על יופא [בגד עליון]? והוכרח לילך עוד לגנוב. הלך אל החנות, ומצא שעומד שם גנב אחד ושאל אותו: מי אתה, ואמר לו: אני גנב, וכן שאל הוא אותו ואמר גם כן שהוא גנב. אמר לו העני הנ"ל: נשתתף עוד בגנבות אני בר מזל לזה, ונתרצה לזה. אמר העני בדעתו: אם גנוב כאן נעמיד עני את הבעל הבית כי אני לבדי הייתי גונב רק מה שהייתי צריך על יופא, אבל עכשיו יגנוב הרבה וישאר הבעל בית ריקם. ואמר להגנב: למה לנו להפסיד את ישראל, טוב יותר שנלך לגנוב אצל עובדי כוכבים.

ונתרצה לזה, ונתיישבו לילך לגנוב אצל המלך (שהיה דר בעיר הזאת), כי בודאי יוכל לגנוב שם כי מזלו כן, כנ"ל. ואמר הגנב: טוב שנגנוב הזוג בגדים של המלך שהוא לבוש בהם בעת שמכתירין אותו, ובודאי יהיה די לנו לדורי דורות כי אני יודע היכן הם מונחים. והסכים העני כי בודאי יוכל לגנוב כי מזלו כן, והלכו לשם והלכו לחדר לפנים מחדר ומצאו הבגדים והיה הכיסים של הבגדים יקר מאד, ולקחו אותם. אחר כך התחילו להתקוטט ביניהם כי היה בגד אחד גדול ובגד אחד קטן. הגנב אמר אשר לו מגיע הגדול כי הוא היה יודע מהם. והעני אמר אשר לו מגיע הגדול כי הוא הבר מזל ובמזלו גנבם. אמר העני שילך לשאול את המלך. אמר הגנב: איך אפשר, אמר לו: אף על פי כן אלך ואשאל אותו. אמר הגנב: אם תוכל זאת שתתן ותשאל את המלך אז אני בעצמי אתן לך את הבגד הגדול.

הלך עמו אל המלך, והיה שוכב שם אצל המלך אחד שהיה מספר למלך מעשיות כדי שיישן. ובאו ואחוז שניהם בהמטה של המלך שהיה ישן שם ונשאו המטה עם המלך לחדר אחד. בתוך כך הקיץ המלך וסבור שהוא על מקומו, והתחיל זה הגנב וספר לו המעשה הנ"ל משני גנבים הנ"ל, ושאל את המלך: למי מגיע הבגד הגדול? חרה עליו המלך: מה אתה שואל אותי בודאי מגיע לעני כי במזלו גנבם. טוב שתספר לי מעשה, וספר לו מעשה וישן המלך, עמדו ונשאו את המטה וחזרו אותו לחדר הראשון.

בבוקר, נודע שנגנוב בגדי מלך הנ"ל, וזכר המלך שהשוכב אצלו ספר לו המעשה הנ"ל, ושאל למי מגיע הבגד הגדול. ואמר שבודאי הוא יודע מהגנבה. והכו אותו ואמר שאינו יודע, והרבו להכות אותו ולענות אותו מאד, והוא טוען: איני יודע. שלח המלך אל שר הכומרים - הנקרא אחרירגא - לשאול על המעשה הנ"ל, אם הוא אפשר שאף על פי כן לא גנבם האיש הנ"ל. ואמר הכומר שאפשר שלא ידע, ואמר הכומר שהוא שטות מהמלך שפסק שמגיע הבגד הגדול להעני, וחרה להמלך מאד על הכומר על שהוא מחזיקו לשוטה, והיה רוצה לעשות לו דבר ולא היה יכול.

והיו מחפשים מאד אחרי הגנבה, ולא מצאו. צוה המלך להכריז שכל מי שגנב גיבא ויודיע, כי בודאי לא יעשו לו שום דבר, כי חפץ המלך לידע איך אפשר לגנוב בגיבא אלו, והיו מסבבים סבוב סבוב של אנשים והיו מספרים מזה. ובא העני הנ"ל ושאל אותם: מה זה אתם מספרים? והודיעו לו: ענה ואמר: מה רעש, מי שגנב יחזיר, ויאקרו עליו. וכן עוד ושאל וצעקו עליו: קבצן הלא אתה מחייב ראשך כי יאקרו עליך שאתה יודע מהגנבה, אמר: כן אני יודע מהגנבה, אמרו לו: אם אתה יודע לך ותגיד, אמר: אגיד.

ובא העני להמלך, ואמר: אני יודע מהגנבה, אמר המלך שחפץ מאד לראות את הגנב, השיב: אני הוא, ונשקו המלך, ושאל לו: איך גנבת, וספר לו כל המעשה הנ"ל, ובקשו את הגנב והחזירו גם הבגד השני שהיה אצלו. אמר המלך להעני: עשה תחבולות להשר הכומרים הנ"ל כי אני ברוגז עליך, אמר: כן אעשה, וצוה העני לעשות לו זוג בגדים כמו שר הכומרים שלבוש בעת שעורך תפלתם, ושיצודו לו שרצי דגים הרבה (שקורין ראקיס), ושיתנו לו נרות הרבה, והלך ולבש עצמו בהבגדים הנ"ל, ודבק נר לכל שרץ ושרץ, והדליק הנרות הנ"ל, והניח השרצים הנ"ל לרוץ ולפרוח בתוך הבית תפלתו, והוא עמד על המקום שמעריכין שם, והתחיל לצעוק ונתקבצו ובאו כולם לשם, ובא גם הכומר הנ"ל ונבהל מאד כי ראה שלהבת וקול קורא ולא ידע מה זה. אמר הוא אל הכומר שנתגלה עבורו כי הוא רוצה להכניסו מיד אל גן עדן.

ונפל הכומר על פניו, ואמר לו העני שבטרם שיכנס לגן עדן, הוא צריך לילך מקודם קצת אל הגהינם, ואחר כך יכניסו לגן עדן. וצוה להכומר שיכנס לתוך השק, וכנס. הלך וקשר אותו ונשאו להמלך ותלאו לפני החצר המלך

והודיעו. ויצאו העולם וראו אחד תלוי בשק ולא ידעו מה זה, והתחילו לזרוק בו אבנים וזרקו בו הרבה מאד עד שהכו אותו ופצו ושברו כל שניו. והכומר לא ידע מה זה אם זה הוא הגהינם שאמר לו שצריך לילך מקודם או זהו ערמה. אחר כך כשהכו אותו, אמר המלך להשליך אותו, והשליכו אותו והתירו את השק ויצא משם בחרפה רבה.

[ובנוסח אחר, שמעתי הסוף היה שהוליקוהו לתליה כי סוף גנב לתליה, ובעת ההליכה הלך אחד (הבעל דבר) עם שק נעלים ואמר לו כל כך גיעות יעתי וכל כך נעלים קרעתי עד שהבאתיך לידי כך וכו'] (אמר המעתיק כי כן דרך הבעל דבר לפתות ואחר כך הוא מתגרה, כמובא בספרי מעשיות מעניין הרב ובן יחיד וכו'): מה שמובא בשיחות הר"ן שאמר (רבי נחמן) עם דבר אחד הצלחתי ועל ידי זה זכיתי למה שזכיתי, ואמר בזה הלשון: מיט איין זאך איז מיר געראטיין ולא נתפרש שם מהו הדבר, ושמעתי שאמר כי איתא בדברי המקובלים אשר אדם הראשון בעת שאכל מעץ הדעת טעמו כל הנשמות, אבל נשמתו הקדושה זכתה שלא טעמה כלל מעץ הדעת (מספר כוכבי אור).

שיחות

(מרי ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

.. ארצות-הברית מלא מחלות, ופה מלא רפואות. נו, שהאנשים יבואו לכאן ויהיה להם כל הרפואות לכל המחלות. יבואו לארץ ישראל - יקבלו רפואה. יש ארונות ספרים בכל הרפואות, לְכָלֵם! יבואו מחלות, מחלות כאלה, ותכף יהיה להם רפואה שלמה. אני יכול לספר הרפואות והישועות שיש שמה בכלל. כָּלֵם יבואו לירושלים להכתיל וְכָלֵם יחזרו ברפואה שלמה, אז כל החולים שבעולם יבואו לפה. כל הרופאים יבואו כשישמעו שיש כאן חולים הרבה, הם יבואו וימצאו את כָּלֵם בריאים, אז לא יהיה להם פרנסה, אבל הם גם-כן ישמחו הרבה שבא הזמן שבכל דבור יש רפואה לכל החולים.

נְיָ נְחֵם נַחֲמָן מאומן הוא נותן רפואות לכל החולים הקשים שאי אפשר לעזר להם, רק יגיד - יקבל! רבנו הקדוש אמר: "כל היהודים צריכים לבוא לגור בארץ ישראל!" רק בואו בואו בואו...

רבנו הקדוש נסע לארץ ישראל בזמן מלחמה, יש מעשה מה שעבר עליו, ברוך השם הוא בא לארץ ישראל בשלום וחזר בשלום בדרך נסים גמורים מה שאי אפשר להשיג. וכשרבנו הקדוש בא מארץ ישראל הוא נסע דרך כפר לא רחוק מהרב הצדיק המגיד מעיר טיראוויצע, אז נודע להמגיד שרבנו הקדוש ברוך השם חזר מארץ ישראל והוא נמצא בהכפר, ואז המגיד לא היה מוכן, מְלַבֵּשׁ, להנסיעה לקבל את פני רבנו הקדוש. צריכים להתלבש...

אז המגיד תכף התחיל לרוץ לרבנו הקדוש ואמר שילכו אחריו עם עגלה, והוא היה רץ כל-כך בכח ובמהירות שהוא בא עוד לפני העגלה! העגלה יצאה תכף אחריו, והוא בא לרבנו הקדוש לפני שבאה העגלה. התלהבות כזה...

הוא היה איש זקן בן שמונים שנה, ורבנו הקדוש היה נראה כמו ילד, רבנו הקדוש כשבא מארץ ישראל הוא היה בערך בגיל עשרים ושמונה, עשרים וששה שנים, והמגיד רץ כשרבנו בא מארץ ישראל... (ההמשך יבוא)

עצות ותפילות

על-ידי עונה נצול מנאוף. אבל על-ידי גדלות מתגבר עליו היצר הרע בתאוה זאת (לקוטי עצות - גאווה וענוה, כא).
... "פרשתי ידי אלך נפשי כארץ עייפה לך סלה. עיני דאבה מני עני קראתיך ה' בכל יום שטחתי אליך כפי". מלא רחמים, רחם עלי וקבל תחנוני, והורני ולמדני דרכיך האמתיים ועצותיך הישרות בכל-עת, באפן שאזכה לשוב מהרה ממעשי הרעים וממחשבותי המגניבים, עד שאזכה מהרה לתקון הברית באמת בשלמות כרצונך הטוב. ותחנני מאתך דעת ושכל אמתי, באפן שאזכה לידע ולהרגיש שפלותי באמת, ולא יעלה על דעתי שום צד גאות וגדלות וגבהות ורמות רוחא, כי באמת לפי פחיתותי לא הייתי צריך להתפלל על זה כלל להנצל מגאות, כי מי אנכי שיעלה על לבי שום צד גאות, אחרי שאני רחוק מאתך כל כך. אך אתה יודע איך אורבים עלי מכל צד בכל-עת, עד אשר מבלבלים דעתי בפניות וגאות, בפרט בעת שאנו רוצים לעסק באיזה דבר שבקדשה. על כן באתי לפניך בעל הרחמים, יודע תעלומות אשר במקום גִּלְתָּךְ שם אנו מוצאים ענוותנותך, שתחוס ותחמל עלי בכל-עת, ותהיה עמי ותשמרני תמיד, שלא יעלה על לבי שום צד גאות וגבהות כלל, עד שאזכה לענוה אמתית, באפן שאזכה לשמירת הברית באמת, כאשר הודעתנו על-ידי חכמיך הקדושים שעל-ידי עונה זוכים לשמירת הברית. ותצילני מענוה פסולה, רק אזכה לענוה אמתית כרצונך הטוב. "הורני ה' דרכך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך. יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלתי" (לקוטי תפילות א - מתוך תפילה קי"ד).